

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendőek.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETESI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többszöri hirtet-
ésnél olcsóbb. Nyiltter-
sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogac-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kp.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kp.

Közegészségügy.

ossz híreket hoz a táviró Párizsból; a már haldokló szörny újra felemelte fejét, hogy elragadja kiszemelt áldozatait, hogy gátat vessen a népek fejlődésének, mely rendes körülmények között a népesedéssel egyenes arányban áll. Ez nemzetgazdasági és észjogi — talán axioma is, — mely alól lehetnek, sőt vannak is kivételek, de, mely azért általános érvényéből semmit sem veszít.

Az emberi haladásnak ellenségei között nem foglalja el az utolsó helyet a kolera, a népeket megtizedelő e hatalom, mely ellen védekezni kötelessége a kormánynak, a közérdek szempontjából, de első sorban kötelessége minden egyes embernek, hacsak nem akarjuk az államfelelősség teljes mértékét itt is alkalmazni, ami utóvégre lehetetlen. A kormány kutassa a baj okát s annak orvosszereit, bocsásson közre óvintézkedéseket tartalmazó rendeleteket, s ezek végrehajtását bizza az egyesekre, — nem érte természetesen ide azokat; kik magukról gondoskodni még vagy már képtelenek; de magától értetődik, hogy kötelessége a kormánynak befolyását az alsóbb néposztályokra nagyobb mérvben érvényesíteni. Minden ország legfőbb érdekében van e baj elejét venni; de kettőzött mértékben áll ez Magyarországra nézve. Hisz népesedésünk, viszonyítva a többi országokéhoz, elenyészőleg csekély; a gyermekhalálozások ropant mérvei csak most kezdenek javulni; mi lenne reánk nézve most vészthozóbb, mint a kolera pusztításai?

Franciaország déli részén már-már felhagyott irtó háborújával, jöllehet mint legutóbb értesülhettünk, Toulonban ismét felemelte fejét, átcsapott Olaszországba s jelenleg a republica szívében dúl.

Honnan ered tulajdonképen? mely körülmények kedveznek s melyek ártnak neki? a lég vagy a föld, a víz vagy a tűz fejlesztí vagy nyomja-e el? hol hozatik be? . . . stb, stb, mind oly kérdések, melyeket illetőleg egyeseknek lehetnek ugyan határozott meggyőződéseik, de általánosan biztosat nem tudunk. Dr. Koch s ellenfele dr. Pasteur, meglehetnek győződve rézeteik helyességéről; mit használ mindez a gyakorlati életben? mit használ nekünk, kik a kolera ellen védekezni akarunk, mindez? mikor az egyik azt mondja, hogy a tűz, a másik meg azt, hogy a víz vet gátat terjedésének.

Keserű nyomokat hagyott az 1873-ik év Magyarország népesedési fejlődésében; sokat haladtunk azóta e tekintetben is, de azért közegészségügyünk sok kívánni valót hagy még hátra. Ezer lakosra esik Magyarországon körülbelül 42-43 Ausztriában 39, Olaszországban 37, Angliában 35, Franciaországban 26 születés. Hiszen e szerint nekünk rohamosan kellene szaporodnunk! Igen, de van ám a dolognak másik oldala is; mert míg a többi országokban a születések jóval felülhaladják a halálozásokat, addig nálunk azok ezeket alig egyenlítik ki.

Ha a kolera telen át elnyomni vagy a legszigorubbán lokalizálni nem lehet, úgy talán nálunk is fogja ismét végezni átkos munkáját; mert hát — sajnos — igen tekintélyes férfiak állítják azt, hogy az epidemia az egész kontinensen fog dühöngeni.

Erélyesen működnek s fáradoznak Párizsban a baj elnyomásán, de a halálesetek azért rohamosan szaporodnak; 80-90 ember esik már naponta áldozatul s alig van városnegyed, melyben fel ne lépett volna; de meg fog-e állapodni? Legalább is nem valószínű.

De ha már biztos orvosszereink nincsenek, hát ne is védekezzünk? bizzunk mindent a sorsra? Ellenkezőleg, szigoruan meg kell tartani a józan ész által előirt rendszabályokat;

nem kell ezek felismeréséhez orvosi tudomány, csak józan laikus gondolkodás.

Rendes életmód, tisztaság, mértékletesség, gondos táplálék, a kolera legbiztosabb s leghathatósabb ellenszerei. Ezt kell szem előtt tartani kormánynak, községnek, egyéneknek s akkor bátran szembe kell szállni a veszéllyel, akkor: »Vienne, que, pourra! (Jöjjön, aminek jönnie kell.) Az elbizakodás úgy mint a tulásgos félelem, egyaránt csak tápot nyujthat az epidemia fejlődésének.

Mi az egyszerű oka annak, hogy az alsóbb néposztályok sorától többen esnek a kolera áldozatául? Az, hogy itt fordítottak a legkevesebb gond a rendes életmódra s a tisztaságra. Az egyén mihez tartását illetőleg a bajjal szemben kötelessége a kormánynak szaktudósok által népszerű nyelven irt utasításokat kibocsájtani, azt a nép közé juttatni, s ahol szükséges, végrehajtó közgei által megmagyaráztatni. Ez irányban eleget tett kötelességének a kormány s most a feladat másik részét illetőleg — a városi, községi előljáráson, s a közegészségügyi bizottságon van a sor, mely utóbbinak kettőzött működése felette kívánatos. Ami a köztisztaságot s közrendészetet illeti, szintén nagy részben a főkapitányok s községi előljárók éber felügyeletére van bízva, kik bizonyára mindenkor — tehát nemcsak kolera idején — iparkodni fognak e téren való buzgalomuk által is a közfelismerést kivívni.

»Jobb félni mint megijedni«; azért meg kell tenni a szükséges előkészületeket, hogy lehető módon fel legyünk szerelve, ha e szörny — vagy mint legujabban nevezni szokták »fekete rém« — beköszönt hozzánk s ezért nem lehet eléggé hangsúlyozni azt, hogy a fenn említett rendszabályok szigorú megtartása mellett, korán sem árthat a kolera annyit, mint ha rendetlen viszonyokra talál. Mentsen Isten, hogy az alföld rónáit készületlenül találja! Toulon igen kedvező fekvésének, Marsaille pedig kitünő rendszerű s egészségügyi viszonyainak köszönheti, hogy ott az epidemia még nagyobb mérvű pusztításokat nem tett; de vajlon dicsekedhetik-e ez előnyökkel a mi Bácskánk?

Ha most, a tél küszöbén, midőn fellépését valószínűnek nem tarthatjuk, minden óvintézkedést megteszünk, akkor nem kell félnünk egy másik 1873-tól. Az értelmiség kétségkívül pontosan fog eljárni az óvintézkedések megtartását illetőleg s nemis e tekintetben illeti meg az államot s közgeit a nagyobb felelőség, hanem igenis tartozik figyelmét a lehető legnagyobb mértékben az alsóbb néposztályok viszonyaira fordítani; tartozik minden lehető megtenni, hogy hazánk ne veszítsen annyi munkás kezét, mikor neki arra oly nagy szüksége van, hogy azt kellőleg méltányolni nem is lehet. Tekintsünk csak kissé szét. Mit hangoztatott már nagy Széchényink? Miről vitatkoznak a gyakorlatban, elméletben? Mit sürgetnek gazdasági kapacitásaink? Magyarországnak ipai kell! Ipar nélkül nem existálhatunk! De hogy folytathatunk sikeresen intenzív gazdálkodást? Hogyan dolgozhatjuk fel nyers terményeinket? Csak úgy, ha megfelelő számú és szakavatottsággal bíró munkáskéz áll rendelkezésünkre. Szem előtt kell ezt is tartanunk. A kolera kétségkívül a munkásosztályt tizedelné meg legjobban s ekkor fejledező iparunk, jövődő anyagi nagyságunknak ez erős alapja szenvedne súlyos, igen súlyos veszteségeket.

A kormány eddig is megtette s hisszük, ezután is meg fogja tenni a szükséges intézkedéseket; de nem adhat helyet egynehány ember skrupulositásának. Hisz az utóbbi időben is néhányszor rögtön a forgalom teljes megszüntetését kívánták. Aki így gondolkozik, az helytelen szempontból fogja fel a kormányt a közérdek szempontjából terhelő kötelezettségeket.

Nem a laikusnak, hanem a szakavatott orvosnak feladata a dolgot tudományos szempontból is fel fogni, okát helyesen kutatni; felismerni s megtalálni a lehető biztos orvosszert,

szóval tudományos képzettségének helyes érvényesítésére törekedni; én csak arra akartam utalni, aminek megtartását a józan ész törvényei parancsolják.*)

Adja Isten, hogy aggodalmunk ne legyen alapos s a fenne említett közegészségügyi s rendészeti szabályokat ne a kolera ellen, hanem békés előrehaladásunk érdekében használhassuk.

Baloghy Ernő.

Meghívás.

Bács-Bodrogh megye egyetemét képviselő törvényhatósági bizottság folyó évi november hó 26-ik napján reggeli 9 órakor a megyei palota nagytermében rendkívüli közgyűlést tartand, melyre a törvényhatóság bizottsági tagjait ezenel tisztelettel meghívom.

Ezen közgyűlés tárgyai:

1. Br. Fejérváry Géza m. kir. honvédelmi miniszter urnak intézvénye, melyben honvédelmi miniszterré történt kineveztetését tudatja.
2. Az 1884-ik évi XVII. törvényekbe iktatott ipartörvény 10. §-a a-f) pontjai szerint engedélyhez kötött iparok tárgyában alkotandó szabályrendeletek megállapítása.
3. Schuller József ur leköszönése folytán megürült közigazgatási bizottsági tagsági helynek választás utján betöltése.
4. A legtöbb adót fizető megyei bizottsági tagok névjegyzékének megállapítása.
5. Szántova község képviselő testülete által az ottani ispánlak megvétele tárgyában hozott s törvényhatósági jóváhagyás végett beterjesztett határozata.
6. Az ó-kanizsai tiszai hajóhid vámdíj tételének megállapítása.
7. Kucura községének a vízvezetési munkálatok keresztülvitele céljából szükséges kölcsön felvétele tárgyában hozott s törvényhatósági jóváhagyást igénylő határozata.

Zomborban, 1884. évi november hó 14-én.

Az alispán hivatalos távollétében:

Karácson Gyula s. k.,

főjegyző.

Hirek.

Sándor Béla főispán ur óméltóságát fel-séges asszonyunk a következő szövegű, fényesen kiállított, díszokmánynyal tüntette ki: »Mi Erzsébet, ausztriai császárné és Magyarország királynéja, a magyar ország (veres kereszt) se-gélyező nőegylet legfőbb védasszonya, figyelembe véve Sándor Béla, a nevezett emberbaráti és hazafias egylet körül szerzett, Nekünk tudomásunkra hozott, kiváló érdemeit, azoknak méltó elismerésül és a jövőre való buzdításul, az egyleti alapszabályok 33-ik szakasza alapján, ezen díszokmányt kiadását elrendeltük és azt sajátkezü aláírásunkkal elláttuk. Kelt Gödöllőn, 1884. október 19-én. Erzsébet.«

A honvédelmi miniszterium új államtitkárja, Gromon Dezső, f. hó 13-án délelőtt foglalta el állását. A bemutatás hivatalos ünnepélyességgel ment végbe a honvédelmi miniszterium palotájának dísztermében, s báró Fejérváry miniszter mutatta be a miniszterium tiszt karát az államtitkárnak. Délelőtt 3/4 11 órakor gyűlt össze a miniszterium tisztí és tisztviselői személyzete a dísztermében; a tisztí rangot viselő tisztviselők katonai egyenruhában s a többi hivatalnokok frakkban jelentek meg. A díszteremben télkörben felállva, Fejérváry Géza báró miniszter bevezette Gromon Dezső államtitkár s a következő szakkal mutatta be: »Uraim! A tegnapi hivatalos közlönyből értesültek már, hogy Ó felsége legkegyelmesebb urunk és királyunk Gromon Dezső Ó méltóságát, országos képviselő urat ezen miniszterium államtitkárává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott. Van szerencsém tehát az újonnan kinevezett államtitkár urat, valamint önöket az államtitkár ur Ó méltóságának ezennel bemutatni. Legyen szabad ez alkalommal kiváló örömmel adni kifejezést, és azon megnyugtatóságnak is — folytatá a miniszter az államtitkár felé fordulva — melyet Méltóságodnak kétség kívül üdvös működése iránt táplálak, legyen szabad itt a személyzet jelenlétében hangsúlyoznom Méltóságod iránti feltétlen bizalmamat, és biztosítani Méltóságodat, hogy ezen derék és kötelességű személyzet részéről, kétségkívül és minden alkalommal azon támogatásban fog részesülni, a melyben én évek hosszú során át részesülni szerencsés voltam.« E meleg hangon elmondott beszéd után, melyet élénk éljenzés követett, a minisz-

*) Sajnos, hogy a hivatalos egészségügyi közegek még eddig meggyékben egy szót sem kockáztattak meg választók tájékoztására. Sz. erk.

ter a csoportfőnököket és osztályvezetőket egyenként bemutatta az államtitkárnak, ki ezeket kézzelkötve üdvözölte. A miniszter ezután a teremből eltávozván, Gromon Dezső államtitkár következőleg szót a személyzetéhez: „Mélyen tisztelt uraim! Kiváló szerencsémnek, örömmemnek tekintem, hogy ő császári és apostoli királyi felsége legkegyelmesebb urunk parancsa és a magas kormány bizalma ezen miniszterium államtitkári állására hívott meg Mondom, szerencsésnek tartom magamat, és nagy kitüntetésnek tekintem e kinevezést, mert én mint magyar ember és igaz hazafi örömmel szolgálom a honvédség ügyét, mely napról napra kiválóan fejlődik, erősödik; annak a honvédségnek ügyét, melynek harcoképességét, fejlődését, nemcsak legkegyelmesebb urunk királyunk kíséri éber figyelemmel, de a melyre egész nemzetünk is büszkeséggel, mondhatnám rajongással tekint. De amennyire nagyok, kiválóan tartom e kitüntetését, oly annyira értem egyúttal feladatomból súlyát is. Szerény tehetségeim érzetében és azon körülményre is tekintettel, hogy e téren működni még szerencsés nem lehettem, a mi felvilágosít, a mi új erőt ad, a mi buzgalmat, odaadást szászországi fokokozza: ez azon tudat, hogy működésemben kipróbált hazafias erőkre támaszkodhatom, hogy önök Uraim, Felső Urunk királyunk, hazánk alkotmányá iránti tántoríthatlan hűségükkel, a honvédség iránti szeretettel és ragaszkodással és kiváló szakavatottságukkal fognak engem e feladatomban támogatni. Midőn tehát a mai napon kegyelmesebb urunk kezébe letéve az esküt, állásomat ezen elfoglalom, azon kéréssel fordulok önökhöz, legyenek nehez feladatomból hazafias tanácsaikkal segítségemre, részemről biztositom az urakat, hogy bennem mindenkor a honvédség ügye iránt teljes odaadást, munkakedvet, szorgalmat fognak találni. Meg vagyok győződve hogy egy zászló alá csoportosulva, dicső és nemes feladatunkat teljesíteni bírjuk és fogjuk. És most uraim, midőn magamat szíves jó indulataikba ajánlom és önöket arra kérem, hogy baráti jó indulataikkal ajándékozzanak meg: szívesen adok kifejezést részemről is önök irányában táplált hasonló érzelmeimnek. E beszéd a jelenlévők által élénk eljenzéssel fogadtatott s az államtitkár ezzel a teremből eltávozott, az ünnepies fogadtatás is véget ért. Az államtitkár ezek után külön fogadta saját hivatalos helyiségében az elnöki osztály személyzetét, melyet Bárczy István elnöki osztálytanácsos mutatótt be neki. Az osztálytanácsos melegen ajánlotta az osztály személyzetét, mint a melylyel az államtitkárnak leggyakrabban lesz alkalma hivatalosan érintkezni, az államtitkár jóakarátába. Kérve őt, részesítse részéről is azon bizalomban e személyzetet melyben az hivatalos elődje részéről mindenkor részese volt. Az államtitkár biztositotta az elnöki osztály személyzetét teljes bizalmáról is részéről is hasonló bizalmat kért attól.

Jankovich Gyula kuriai bíró f. hó 13-án délelőtt tette le a hivatali esküt, a kuria plenuma előtt, Perczel Béla kuriai másodelnök kezeibe.

A réz váltópénzt Osztr. Magyarországon 2 millió irrtal fogják szaporítani, mert nincs elég forgalomban.

Megakadályozott esküvő. A zsidók azon szokása, hogy gyermekeiknek valami régi patriarchális korbelt nevet adnak a matriculába s az életben „modern” néven szólítják, tragikomikus esetet szolgáltatott folyó hó 11-én alkalmat. Neuman Manó helybeli szabómester ugyanis leányát, egy fiatal özvegyet, Pollák Vilmos német-palánki lakost, s adta nőül. A háromszori kihirdetés megtörtént, a vendégek meghívtattak, sőt már össze is jöttek, a menyasszony fehér ruhájában készült már dobogó szívvél a templomba, midőn Szilágyi Mór, a hitközség elnöke, előkérte a vőlegény iratait, s ebben felfedezte, hogy Pollák urat nem Vilmosnak, hanem „Gábor”-nek hívják. Az elnök erre kijelentette, hogy az esküvőt nem engedheti megtartatni. S nem használ semmi rábeszélést, semmi meneteget, az esküvőt el kellett halasztani. Hanem az elnök hatalma annyira már nem terjedt, hogy a lakadalmi ebédet is elhalasztassa; fel is találtak azt s elköltötték — meglehetősen szomorú hangulatban. — Mint halljuk a dolog már rendbe jött s az esküvő vasárnap meg is történt.

A Bácsban alapított és folyó hó 19-én megnyitandó árvaházba felvették: Asztalos József, Reiter Ferenc, Makai Ferenc, Birli János, Kuban Mihály, Pekity Antal bácsi, Kunszabó Lajos szabadkai, Józsi Béla ns.-militárius, Somodi Ida topolyai, Leuhoff Katalin novoszelei, Gillich Mária újvidéki, Roth Gertrud vaskuti, Birli Éva, Kovacevics Márta, Schlang Mária, Filipovics Mária és Margit bácsi, Vojnits Olga ó-morovici és Szabó Mária kulai illetőségű árvák. A kalocsai árvaházból ugyanide áthelyeztettek: Rakonca Mihály bácsi, Buzgó József bezdáni, Hanek Árpád török-becei, Grac Anna tovarisovai és Klinecz Mária temerini illetőségű árvák. Ezek helyére a kalocsai árvaházba ötven vétettek fel, kik között két megyénkbeli is van, u. m. Antal Ödön bresztováci és Sövény Lajos szabadkai illetőségű árvák.

Hírlap-kiállítás nyitnak meg folyó évi december hó végén Nizzában, mely nemzetközi lesz s a kiállítás igazgatója dr. Czarnovszki felhívja a világ összes hírlapszerkesztőseit, hogy lapjukból egy példányt e cím alatt „Exposition des journaux. Nizza, poste restante” küldjenek.

Kiszolgált katonák, kik az 1872. évben a közös hadsereghez vagy a honvédséghez besoroztatnak, ez év december 31-én a katonaság kötelekéből elbocsátatnak s végelbocsátási okmányukat jövő év elején honvéd könyvecskéik átadása mellett meg fogják kapni.

Mortenson Gyula hódási kir. járásbírói végrehajtót az igazságügyminiszter a marcali kir. járásbíróshoz helyezte át.

Arverés. Fischer Sándor lefoglalt ingatl. nov. 18. Palánka.

Kulán a gyermekek közt szörványosan bárányhimlő jelentkezik, s e miatt ott az ovodát is egyelőre tíz napig zárva tartják.

Az újverbázi I. önségélyző és előlegezési egyletnél nov. 22-éig a könyvelői állás betöltendő.

A kulai kaszinó helyiségében az ottani ovodagyűlését hűgyválasztmánya folyó hó 15-én sikerült tombola estélyt tartott.

Az I. veprováci temetkezési egyesület alapszabályai a belügyminiszterium által a bemutatási záradékkal ellátottak.

Topolyán postával egyesített, új m. kir. távirdu nyitattat meg, korlátolt napiszolgálattal.

Gromon Dezsőnek, az új honvédelmi miniszteri államtitkárnak, nov. 14-én Ghiczy tábornok bemutatja az 1. és 63. honvéd gyalogszázaljak és az első honvéd-huszárezred összes tisztjeit.

Arverés. Bocsin Péri 8628 fitra b. ingatlanai nov. 28-án Palánka. (?)

Bajszán 3 hét alatt a postamesteri állomás betöltendő.

A zentai szolgabírói járásban 1883-ik évben legtöbb gyümölcsmagot gyűjtött Fridrik Tamás adai tanító, akit a selyemtenyészést emelése céljából kiküldött, Szegszárdon állomászó miniszteri biztos ur egy darab magyar kir. aranyral jutalmazott.

Vajsza községben a postamesteri állás betöltendő.

Szabadkán a törvényszéknél II-od oszt. jegyzői állás üresedésben van.

Az újvidéki dalárda f. hó 29-én a színház termében rendes dalestélyt tart, mely dalestélyi műkedvelői szini előadással is egybekötve leend.

A temerini „szegény gyermekeket iskolázató egyesület” f. hó 12-én az olvasókör nagytermében tombolával egybekötött jótékony célú táncvigalmat rendezett, melynek tiszta jövedelméből a helybeli szegény gyermekek a téli évadra kellő ruházattal ellátandók. Tekintve az üdvös célt, elég nagyszámú és díszes közönség jelent meg. Az estélyre megjelent díszes hölgykoszoruban ott láttuk: Lukács Pétterné, Schiller Istvánné, Stuchlik Ferencné, Papik Kálmánné, Likatos Béláné (Földvár), Popovits Károlyné, Grosz Salamonné, Reiter Vilmosné, Elme Istvánné, Elme Imréné, Szkalin Benőné, Ruff Mórné, Kohn Dávidné, Szvoboda Ágostonné, Mayer Mihályné, Szendy Fabiánné, Poós Lipótné, Nagy Kálmánné, továbbá: Szendy Antonia, Jozefa és Irma, Kohn Flóra és Ilka, Elme Gizella, Mayer Ilona, Popovits Matild, Treuer Róza és Cecil, Grosz Sarolta, Burger Anna, Reiter Lóri és Fáni és Vigh Teca urhölgyeket. — n — f.

Baján Benyó Gergely nyitramegyei születésű ablakosnáló e hó 11-én esti hat és hét óra között saját vigyázatlansága folytán a „Szavas koresma” udvarán lévő kutba esett s dacára a gyorsan érkezett segélynek, mire a kutból kihuzták, már halva volt.

Panajoth József csendőr-főhadnagy és újvidéki szakaszparancsnok N.-Kikindára helyezettett át. Helyére Kálló Antal hadnagy nevezettett ki.

Szentiváni Ivánovits Iván, bajai illetőségű végzettségű, az újvidéki kir. törvényszékhez joggyakornokká nevezettett ki.

Megeyi népoktatási hírek. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur megeyi kir. tanfelügyelőnek megbizta a bajai tanítóképző intézetnek benlakással való ellátása céljából szükséges előterjesztések megtételére; ami haladéktalanul meg is történt. — A tisztújulás alkalmával Szabadkán az iskolaszék is újja alakulván, az elemi tantestület, Mamuzsich Benedek igazgató vezetése mellett, az éppen jelenlévő királyi tanfelügyelőnél in corpore tiszteltgett, kérvén, hogy az iskolaszék és tantestület közötti kapcsolat minél szívélyesebbé és bensőbbé válni segítse. Önagysága a tiszteltett barátságosan fogadván, a kezdeményt mint saját régi intencióját, örömmel üdvözölte és megígerte, hogy részéről annak előmozdítására mindenkor készen áll. — A megeyi kir. tanfelügyelő értesítvén, hogy a szabadkai tanítóképző intézetnek jelenlegi helyiségét az ottani újkéletű közlekedési szempont folytán, alkalmas fekvése miatt, többféle városi és forgalmi érdek más célokra kívánná átvenni, előterjesztést tette a magas szakminiszteriumhoz aziránt, hogy ezen, különben kifogástalan épületet méltányos áron eladhassa, vagy csendesebb fekvésű épületért elcserélhesse. Az ügy még annyira nyílt kérdés, hogy hozzászólásunk nem lehet. — Újvidéken az állam a polgári leányiskolának állandóbb otthont kíván biztositani. E végül megbizta a kir. tanfelügyelőt javaslatlétellel. Önagysága Díoszeghy Samu kir. mérnökkel lent járván, több ajánlott épületet megsemmelt, s azoknak rajzát döntés végett az illetékes forum elé terjesztette.

Megszökött rab. Petrovics Dusán, ki néhány hó előtt Újvidéken a „Három korona” vendéglőjében egy alkuszit agyonlőtt, s a kinek büntígyében f. hó 15-én lett volna a végtárgyalás megtartandó, az ottani törvényszéki börtönből a napokban megszökött.

Ipartestületi megbízottakul megválasztattak: a zombori kerületi szolgabíróshoz: Bosnyák József ifj., Belt Sebestyén, Cziczmann József, Dörfler János, Eckert Pál, Eibach István, Geresch János, Heller József, Harpf József, Husvéth István, Inotay János, Ody János, Pekanovits András, Reichert József, Spitzer Bernát, Schön Adolf, Sztrilits Zsigmond, Tápay Agoston, Vagemann Simon, Sóska István; a zombori iparhatóságához: Bunyi Károly, Brkits Gavra, Brandt Pál, Bácsor János, Bittermann Nándor, Csókás Flórián, Falcione Gusztáv, Gall Emil, Grünits Dása, Gromilovits Gyuka, Gözl Károly, Krizmanits József, Karnász István, Merstädter Nándor, Mayer Károly, Schaffner Károly, Szeitrich Károly, Truczal Béla, Velezl István, Zimmermann János.

Nekrológ. Topolyán e hó 11-én tették Radány Bertalan gyógyszerész hült temetést az általános részvét kegyeletos nyilvánulása között nyugalomra. Szomorú nap volt ez. Kik oda gyűltek koporsója köré — s nem voltak kevesen — kik végső útján az utolsó baráti szolgálatot nyújtották hült tetemének, nem a köz- és társadalmi téren érdemeket szerzett, nem a jó és nemesre mindenkor kész honpolgárt gyászoltunk; eltekintve politikai s egyéb pártnézetűl, megkönnyeztük a nemes, önzetlen szívű jó barátot, kik benne biztunk s kit pótolhatni nincs remény. Kik csak alig egy rövid év óta ismerjük, egy a vesztésünk azokéval, kik az évek hosszú sorát véle éltek, küzdöttek át... őt megszeretni rövid időt igényelt. S hogy mennyire szerették, bizonyítja nemcsak a család és kiterjedt rokonságon kívül jelen voltak nagy száma, nemcsak a

távolmaradottaknak a megye minden részéből jött részvét sürgönyei s levelei, az ezernyi nép, mely részvétében elkísérte, a könyű, mely sirbantjára omlott, — bizonyítja a fény s pompa, melylyel a jó férj, atya, barát és polgártárs ravatalát a szeretet s kegyelet körülvenni igyekevék... Fekete kárpittal bevont szobában, magas ravatalon pihent a hamvas érekeposzó, a falakat, a ravatalt, a koporsót koszorúk boríták. Ott volt: fekete szalagu, fehér és rózsaszín szalmavirág koszorúja az özvegynek, szalagján e felirattal: „Szeretett jó férjének — Aranka”; ibolya szín szalmavirág koszorúja az elhunyt anyjának, fekete szalagján: „Felejtethetlen fiának — édes anyja” felirattal; Radány Dezső babér és rózsza koszorúja, fekete szalagján: „Szeretett testvérnek — Dezső család”; Paukovits Ottó tarka szalmavirágból, a fekete szalagon: „Szeretett Bercinknek — Ottóék”; Pollermannék koszorúja, fehér szalagján: „Hőn szerető unokatestvér és sógornak” Perczeléké babér és thea rózsából, fehér szalagján: „Szeretett nagybátyjuknak — Flóra és Dénes”; Czordáéké babér és rózsából, fehér szalagján: „Isten veled — Corda család”; Császáréké lilaszín szalmavirágból, fekete szalagján: „A jó rokonnak — Császár és neje”; ifj. Vojnits Pistáé (Gábor fia) babér és thea rózsából, fehér szalagján: „Felejtethetlen legjobb barátunk — ifj. Vojnits Pista”; Dr. Hadzsy Jánosé, fehér szalmavirágból, fehér szalagján: „Felejtethetlen barátunk — Jani” felirattal; Józ Nándorék gyönyörű élővirág koszorúja mellett még sok tarka szalmavirág koszorú, fehér szalagjaikon a következő feliratokkal: „Szeretett elnökének — a gurigázó társaság”; „Felejtethetlen tagtársunk — a topolyai polgári olvasókör”; „Felejtethetlen tagtársunk — a topolyai olvasóegylet”; „A kedves jó barátunk — jó barátai”; „A felejtethetlen polgártársunk — Topolya mezőváros közönsége”; „Fáradhatatlan igazgatójának — a topolyai önségélyző-szövetkezet”; s végre egy babér és caméliakból font koszorú, két szalagján e felirattal: „Az örök ifjunak — a topolyai ifjuság” S ennyi holt és élővirág s levél felett szállott tova a ravatalt kettős sorban övedző gyertyák ingó fénye, a tünjén füstje, a gyászének, a vesztések zokogása s minden hangban vigasztalhatatlan fájdalom, igaz szeretet szólt... A koporsó beszenteltetvén, feltetvén a gyászkozsira s kisérétéül véle adatott minden koszorú, mely ravatalát és a szoba falait borítá. Két felől közvetlen a kocsi mellett Topolya intelligenciájának 12 tagja, mint halottvivő, ezek mellett a város közönségéből választott 26 fáklyás képezett sorfalat; a kocsi mögött haladt a családtagok, rokonok s jó barátok hosszú sora, utánok roppant tömege a népek. Így haladt a szomorú menet a templomba, hol az újból ravatalra helyezett elhunytért bemutatott az engesztelő szt-mise áldozat. Ennek végzetvél a koporsó a vívők által a kocsira helyezettvén, megindult a felelton szaporodó kisérlet imái között végcélja felé — a temetőbe. A temető legszebb helyén várta már a tágas kriptá, s miután a család tagjai most már utóljára elbucszáltak a kedves halottól, a 12 vivő elhelyezte a kriptában, bucsút mondott a jó barát földi maradványának, s csak jósága s nemesszívűsége emlékét hozta fel ama kis lakból, hol nyugalomra oly korán hajta fejét... Szétoszlott a gyászolók serege — szóltalan. Nem volt egy is annyi jóbarát között, ki fellállván arra az új hantra, csak egy-két szóval bucsúzott volna el, emlékének csak egy-két szavát szentelt volna, — mert az a legyőzhetlen belső fájdalom elrablott minden erőt, gondolatot, hangot... Tehát van ismét név, melyet a családban hívólag nem ejt ki senki, hely, mely üresen marad, szék, hová nem ül senki, ösmerős hang, mely nem járja be a lak falait többé soha... de soha! Végignyílal a fájdalom a családon, ha e város kiejtetik, ha ama pusztahelyre, üres székre tekint. Őt várja még mindenki, őt sejt minden lépésben, az ő szavát véli hallani minden hangban... pedig ez csak hallucináció, ez csak a szeretet csalódása... hiszen nem ő az... hiszen elment... el... De a mi baráti körünkben is van hely, honnan egy ösmerős kedves arc eltűnt visszahozhatlanul, szék, mely üres, hang, mely elveszett, név, melyet nem hív fel senki. Szolgáljon némi vigasztalás a leginkább sujtottaknak, hogy mi e vesztéset színt oly mélyen érezzük, hogy nekünk is fáj ama pusztaság, melyet elköltözése hagyott maga után. Áldás emlékének, béke porainak! B-a.

Bács-Bodrogh megye állandó választmánya f. évi november hó 25-ik napján d. e. 9 órakor a megeyi palota kistermében ülést tartand.

O-Becséről írják: Szatmáry Károly 25 tagból álló jól szervezett operett-, dráma-, népszínmű és vigjáték-szintársulatával Páncsováról e hó 15-én városunkba érkezik s előadásait a nagyvendéglő termében ugyanakkor megkezdeni fogja. A bérletgyűjtést Bessenyi Lajos titkár vállalta el, a ki ez ideig 25 aláíró gyűjtött, de remélni merjük, hogy az előadás megkezdéséig 40-45-re fel fog szaporodni.

Rác-Militics község határában 1849. évben elesett honvéd-huszár sirja fölé a honfui kegyelet által emelt síremlék ünnepélyes leleplezésé f. hó 20-án d. e. 10 órakor fog megtartatni, melyre a n. é. közönség tiszteletteljesen meghívatik. Gyülekezés a községházánál 9 órakor, honnan a menet kocsikon vonul ki a sírhoz. A rendezőség.

Egy magyar találmány. Német-Palánkán Michelsz Károly újonnan berendezett nagyszerű kenderátató telepén és kenderőr-gyárában a mult napokban tétett kísérlet Horváth Béla plávnai gépész által feltalált kenderőr-géppel. E kitűnő szerkezetű gép az eddig alkalmazásban levő, ugynevezett olaszrendszerű kenderőr-gépektől lényegesen különbözik már azért, hogy működésére nem szükséges járgány vagy lokomobil, hanem egyszerűen a gőz bevezetése. Munkája amazokénál sokkal tökéletesebb, mert a tiló-verés erejét a munkás lábának egy mozdításával fokozhatja vagy mérsékelheti, amit csak az tud méltányolni, akinek fogalma van a kender kidolgozásáról. Az első kísérlet után a gépről határozott véleményét nem mondhatunk ugyan, mert a komplikált szerkezet szakavatott munkásokat igényel; de a látottak után is bátran állithatjuk, hogy Horváth Béla hazánkban megoldotta a kérdést, ami eddigleg egy külföldi gyárosnak sem sikerült. A nevezett gép első kísérlettelénél, a megeyi gazdasági egyesület részéről, Rombay Dezső, egyesületi titkár, volt jelen. Ez

alkalommal a jelenvolt érdeklődők és szakközleg megtekintették Michelsz Károly gyártelapét is, mely maga nemében a monarchia legnagyobb és legelőszerebben berendezett kendergyára. Szivünkben kívánjuk, hogy Michelsz Károly vállalata, mely hivatva van meggyénk kendertermelését emelni, már a közel jövőben ne csak a monarchia legjobban berendezett, de egyszersmind legvirágzóbb gyára is legyen.

Almásjárás hírek. Három éve észrevették a mateovicsiek, hogy Novákovics Bódog tanítójuk elrekedt, minek folytán az iskolaügy sehogysem ment; de várt a jó bunyó nép azon hiszemben, hogy tanítójuk tán csak felgyógyul. Két évi betegség után már a tanító maga belátta, hogy sok ami sok: arra kért, hogy engedjék meg neki, hogy egy évig helyettesíttesse magát, ha aztán az év alatt sem jön helyre, önkényét távozik. Az iskolaszék teljesítette kérését. Azonban a helyettesítéssel ezer baj volt és semmi nem mutatott oda, hogy az illető önkényét lemond; kényszernyugdíjaztatása iránt kelle lépéseket tenni. A kir. tanfelügyelőség augusztus 12-én megvizsgálta a beteg, a bizottság kijelenté, hogy tanítói állomásra az illető képtelen. E határozatot fel is terjesztették a magas miniszteriumhoz. Végre onnan is megjött az intézkedés, hogy Novákovics 300 frt végkielégítéssel tanítói állásától felmentetik. Valahára megnyerte hát a végmegoldást ez ügy, mely Mateovics községét az érdekelte tanító kihívó magaviselete miatt huzamosan erős izgatottságban tartotta. — Vadászjegyet váltottam; fegyveremet a község adó alá felvette s természetesen, hogy rajam a két frtot is megvette, de a bajai adóhivatal is megvette, mert anélkül a vadászjegyet ki nem adta. Ez már aztán nem természetes, hogy kétszer fizessék. — 13-ikán Almáson hetedhet országgra szóló lakodalom volt. Bauer János megyei bizottmányi tag háziasította fiát. Az esküvőt követő lakoma a nagyvendéglőben lett tartva, részt vett benne Almás eremeje s volt annyi vendég, hogy Lichtenstein hercegnek aligha van több alattvalója. — Az almási vásár összeesik a tataházi búcsúval. A község collisio officiorum előtt áll. Ballerini meghalt, ki oldja meg a nehézséget? Valószínű, hogy akinek venni vagy adni valója lesz, elmegy a vásárra s aztán az áldomást elvégzi Tataházán, hol a búcsú harmadnapig tart. Ad vitam Tataháza. Nem tetszik a vármegyének, hogy a községi számadásokban szerepel a kántortanító 70 pozsonyi gabnája. Hiszem, hogy a vármegye nem akarja sérteni sem a jogot, sem a méltányosságot; s, midőn a gabonának készpénzbeli megváltását ajánlja, ezt több évi — községesen tized szoktak felvenni — átlag szerint akarja elintéztetni, de itt csak amugy per sundam-bundam szeretnék elintézni, sem a hitközség fejének nem szóltak egy kukkot sem — azt is lassan mondták — sem az érdekelte kántor tisztességét óhaját nem respektálták, hanem a képviselő-testületben elhatározták, hogy dacára annak, hogy a multkor, valamikor a nyáron, már ez érdemben egyoldalulag és önkényileg hozott községi képviselő-testületi határozatukat a vármegye visszavette, azt újra ugyanazon mód betérjesztik azon reményben, hogy a vármegye ráun a visszaküldözgetésre és végre is helybenhagyja Hiu reménység! Annak a gabonafizetésnek nyoma van a visita canonicában: a singulo pari percipit ludimagister mediam metretam Poseniensem, seu unam vecam tritici mixti. Ezt pedig megmásítani nem fogja egy községi jegyzőkönyv.

Apatinban a községi képviselőtestület ülésében már többször napirenden volt: a felállítandó iparos tanuló iskolában alkalmazandó tanítóknak díjazása, illetőleg az ezen intézet fenntartásához a község részéről fedezendő összegnek megállapítása s megszavazása. A felső népiskolai tantestület által első ízben kért 1100 frt soklatott. Azért az elemi tantestület fel lett szólítva, mely feltételek mellett volna az hajlandó az ipariskolában való tanítást átvállalni. Ezen felszólításra hat tanító u. m. Herr Sebestyén, Horn János, Milla Márton, R-sch Miklós, Schnurr György és Véber József oda nyilatkoztak, hogy ha az ötévi pótlék az összes helybeli elemi tanítók számára — úgy mint azt a közs. iskolaszék javaslatba hozta, megszavaztatik, azon esetben ők az ipariskolát külön díjazás nélkül átvállalják. Most mindinkább elterjedt egyeseknek azon figyelmeztető intése, hogy túlságos terhet vállalna a község magára, ha tanítóinak az ötévi pótlékot megszavazná, sőt némelyek még kétségbe is vonták ezen áldozatnak a tanügyre való előnyös hatását. — Az utóbbi ülésben abban állapodtak meg a községi képviselők, hogy a község évenként 300 frttal hozzájárul az ipariskola fenntartásához. Fernbach József közs. képviselő kívánja még, hogy az ipariskola ugyan — a „mi tanítóknak“ t. i. az elemi tanítóknak adassék át.

A megyei központi választmány f. évi november hó 20-án délelőtti 10 órakor a megye palota kistermében, a tovarisovai választókerület országgyűlési képviselőjének, Gromon Dezső urnak lemondása folytán a most nevezett kerületben szükségessé vált új képviselő választás iránti intézkedések elrendelése szempontjából ülést tart.

Preneszil Márton, m. kir. adófelügyelőségi számvizsgáló Zomborban, saját, valamint Olga és Károly kiskorú gyermekei nevét „Csongor“-ra magyarosította.

A Bács-Bodrogh megyei községi és körjegyzők egylete által november hó 13-ára összehívott közgyűlés részvétel és érdeklődés hiánya miatt bizonytalan időre elnapoltatott.

Tataházán a búcsú alkalmával 50 éves házassági ünnepélyt, arany menyegzőt ültek Markó József és Gábor Mária. Három feleséges fiuk és 13 unokájuk környezte őket az oltárnál, hol az áldást alkalmi intelmmel ngs Molnár János címz. kanonok és keceli plébános adta rájuk.

Szabadkán dr. Dembitz Lajos köz- és váltóügyvéd irodát nyitott.

Palánkán nagy előkészületek tételnek a november hó 25. napján az ottani kaszinó termeiben tartandó dalestélyre.

Grüner Jakob Ó-Kanizsáról eljegyezte Deutsch Paulina kisasszonyt.

Ó-kanizsai hírek. Ismét egy példa arra, hogy állami esendőségünk közé oly egyének is felvételnek, kiknek kezébe töltött fegyver nem való. E hó 11-én éjjel 12 óra körül a szabadkai ut feljő két esendő közül egyik halva maradt azon szálláson, hova bértek. A halva maradtól beszélük, hogy kötekedő és többi esendő társait fenyegető egyen volt; ez alkalommal is nemcsak társát fenyegette lelővéssel, hanem az egész ház népet; — a tanyán az ablakokat beverte, mely után lovára ült és a szálláson levő kutat keresztül ugratva, ismét a lakházhoz ment és fenyegetődzött, mire társa, ki parancsnoka volt, rendre utasította. Erre revolvert rántott, de megelőzve társától agyonlővetett. A lővés balmellén hatolt be és a jobb lapocka alatt furdott ki, a lőről csak négy lépésnyi távolságban esett le, hol 21 perc múlva meghalt. A vizsgálat lesz hivatva a dolgot fölvilágosítani. — Erősen foly a korteskedés a jövő hónapban megejtendő községi képviselők, egyháztanácsi tagok, elöljáróság, közs. segédjegyző és dr. Kertész Sándor közs. főorvos leköszönése folytán megüresedett főorvosi állomásra jelöltek ügyében. — Beszélük, hogy egy kis leányt megmarat volna a veszett eb. Hogy mennyi igaz belőle nem tudjuk, de azt igen, hogy annyi a gazdatlan eb, miszerint helyén volna nálunk is a szegediek szokását élébe léptetni. — Sok nézője akadt e hó 11-én este, midőn a c-ürbe hazajött, a város és egyik lakosának kanja viaskodásának. A két agyaras a nagyvendéglő homlokzatánál találkozott, hol ugyancsak hozzáfogtak egymás fölhasogatásához. Föl sem vették a bot és dorong csapásokat, melyekkel szét akarták választani, hol előre, hol hátra vonultak, oly szabályossággal, hogy bármelyik vívómester is megdicsérete volna ügyességüket, a harc majd egy negyed óráig tartott s a harctér hosszúsága több mint száz lépés, melyet csorgó véruk festett pirosra, végre megjelenik az egyiknek pástora, kinek „te kicsiny“ szavára a megszólitott abban hagyja a viadalt, pástora néz s rőfögve üdvözl, mit a másik fölhasználvá, még egy nagyot hasit ellenfelén s agyarárt csattogtatva, szintén tovább siet, ez utóbbi azonban dühétől elvadultan, kevésbe mult, hogy agyara erejét mberéken is meg nem kísérlette; helyén volna, ha községünkben is mint más helyeken szokásban van, előbb eltördelnék a kanok agyaráit, nehogy szerencsétlenséget idézzenek elő.

Zenta város mérnöküél Zettin Ignác választott meg, azon kikötéssel, hogy egy év alatt oklevelet szerezzen.

A szabadkai országos és heti vásári helypénz, valamint az útközeveti vámdíj szedési jog 1885. évre folyó hó 23-án d. e. 10 órakor haszonbérbe fog adatni, 1600 frt bántópenz mellett.

Bajmoki jegyzővé folyó hó 15-én Rédei Lajos, megyei tb. aljegyző és közigazgatási iktató, választott meg 58 szótöbbséggel.

Nekrológ. Bassó Armin bajai földink, a képviselőház könyvtárnoka, a mult héten hagyományos állapotban sugárúti lakásának második emeletéről leugrott és szörnyet halt. Bassó Vilmos bajai néptanító nagyreményű fiát gyászolja az elhunytban. — L-ntényi Márk, volt bajai főgymn. tanár és ciszterci rendű áldozár elhunyt.

Szabadkán a leköszönt Varga Nagy István helyére főkapitányul Manojlovits György volt városi főügyészt emlegetik.

Zentán Krausz Salamon beszüntette fizetéseit. **Baja város** nov. 13-án tartott törvényhatósági közgyűlésén Weisz Nándor földkönyvnyilvántartóvá, Greguss Aurel számtisztává és Szohner Vilmos irnokká választott.

A szabadkai tisztújításhoz. Jankovich Aurel főispán a tisztújítás lefolyása után törvényadta jogonál fogva dr. Tóth Bélát tiszteletbeli főorvossá; Jankovich Kázmér alügyészt és dr. Landauer Adolf ügyvédet tiszteletbeli főügyészsé; dr. Milkó Izidort és Vojnits Fábiant aljegyzőt tiszteletbeli főjegyzővé; Szigethy József házipénztári ellenőrt tiszteletbeli főszámvevővé; Iványi István főgymn. tanárt tiszteletbeli főlevéltárnokká; Erdélyi Döme ügyvédet tiszteletbeli alügyészsé; Lyubibratiche Kelement, Soozza Zoltánt, Peits Istvánt és Millasin Károlyt tiszteletbeli aljegyzőkké; Karvázy Sándort és Jandek Mátyást tiszteletbeli alszámvevőkké; végre Szudárovits Józsefet, Janiga Antalt, Millasin Józsefet és Kiszeli Alajost tiszteletbeli fogalmazókká nevezte ki.

Dr. Pataki Mihály Bács-Bodrogh megye árvászeki ülnökének esküvője Kaufmann Juliska kisasszonnyal f. é. december hó 3-án délután 3 órakor a zombori izr. imaházban fog történni.

A napokban M. helybeli vagyonos birtokosnak kocsis a monostorszegi Dunánál, a helyett, hogy dolgát végezve visszatért volna, két financot fölállalt fuvarba, hogy azokat Bezdánba szállítsa. A Dunaparton hajtván, lovai a meredek partról leléptek s a kocsi maguk után rántották a mélybe. A három ember kimenekült, de a kocsi, ló, odaveszett.

Hymen. Folyó hó 20-án két ritkaság menyegző fog lefolyni városunkban. Ugyanis e napon fog Bezeredy István huszárbadnagy a kedves és szellemes Rátay Eszter kisasszonnyal, megyei főorvosunk egyetlen leányával összekelni. Ugyane napon esküszik örök hűséget Zákó István a bájos Michajlovits Melánia kisasszonnyal, a nálunk állomásozó 5. honvédszászlóalj közseretében álló őrnagy, báró B'bra Frigyes mostoha leányának.

Hibaigazítás. A baracska elhunyt plébános nevét mult számunk tévesen hozta Borosnak; a boldogult neve Bódog János volt.

Augenfeld Gyula és József bajai illetőséű temesvári lakosok néhai szüleik emlékére a bajai izr. hitközségnél 2000 frtos alapítványt tettek, melynek kamatai évenként részben a szegények közt lesznek kiosztandók, részben az izr. kórház segélyezésére fordítandók.

A „Srbki Narod“ szerint mozgalom indult meg a szerbek között egy értekezlet megtartása végett, melynek feladata: a szerb nemzet egyházi kongresszus egybehívásának ügyét megbeszélni. A mozgalom élén dr. Maximovits Miklós áll.

A szövökölát Szabadkán, melyet a város gróf Zichy Jenő segélyezése mellett f. hó elején nyi-

tott meg, mai napig 26 növendék látogatta. A szövökölában 12 szövökész van felállítva, melyek a tanórák alatt folytonos működésben vannak.

Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által alkotott és a magas kormány által jóváhagyott alábbi szabályrendelet f. évi december hó 1-től életbe lép. 1. § Minden a belváros területén levő kutyának a kellően feltűnő nyakkötővel kell ellátva lenni, ellen esetben kóborlónak fog tekintetni. A külterületen levő kutyákra nézve pedig a vadásztörvény megfelelő szakasza intézkedik. 2. § Minden gazdának szoros kötelességévé tételük kutyájára a legszigorubbán felügyelni, a kutyáik által okozott bármilyen kárért ők lévén felelősek. 3. § Minden tulajdonos köteles ebének elegendő s megfelelő minőségű eledelről és italáról, valamint arról is gondoskodni, hogy az ebek fekhelyükön hideg s nagy hőség ellen kellőleg védve legyenek. 4. § Harapós háziebek nappal kötve és bekerített helyen tartandók s éjjel is csak zárt udvarokban bocsáthatók szabadon 5. § A kutyák kínzása és ingerlése a legszigorubbán tiltatik. 6. § A kóborló kutyák a gyepmester által elfogtatván, 48 óra alatt az illető gazdának 50 krnyi kiváltási díj mellett kiadandók, az ezen idő letelte után ki nem váltottak pedig elpusztítandók. 7. § Oly kutyák, melyeknek egészségi állapota aggályt kelt, vagy melyek a közbiztonságot veszélyeztetik, a kapitányságnál haladéktalanul bejelentendők, hogy ez az állatorvos közbenjöttével azonnal intézkedhessék. 8. § Mihelyt valaki megtudja, hogy a város területén dühös vagy dühgyanus eb létezik, kötelessége ezt a hatóságnak azonnal bejelenteni, hogy a hatóság a szükséges intézkedéseket megtehesse. 9. § Ha valamely kutyánál az ebduh kitört, akkor azon kerületbeli kutyák mind megvizsgálandók, különösen pedig azok, melyek tudomásszerűleg a vesztellett érintkezésbe jöttek. 10. § Mihelyt a hatóság közhírré teszi, hogy a város területén dühös vagy dühgyanus kutyák léteznek, köteles minden eb tulajdonos kutyáját mindaddig zárva vagy kötve tartani, míg a hatóság közhírré nem teszi, hogy a dühös eb elpusztított. 11. § Ha valakinek kutyája vagy háziállata dühös vagy dühgyanus eb által megmaratott, köteles az esetet a kapitányságnak rögtön bejelenteni. Ily esetekben és pedig a hol csak lehetséges élő állapotban kéhez kerített kutya a) ha dühösnek ismertetik fel, azonnal elpusztítandó s az állatorvos által a dögtéren felboncolandó; b) a dühgyanus eb pedig az eb tulajdonos kívánatára és költségén a gyepmesternél felállított és kellőleg fertőtlenített vasketrecben állatorvosi felügyelet alá helyezendő, 14 napig szemléendő s a felmerült költségek a kapitányság által megállapítandó összegben való megtérítése után a tulajdonosnak visszaadható. 12. § Ha valamely dühös vagy gyanus eb valamely kísértékű állatot megmar, ez esetben a megmaratott állat azonnal elpusztítandó; ha pedig a megmaratott állat nagyértékű pl. ló, szarvasmarha, juh, sertés, kutya stb, akkor ezen állat 40 napi rendőri felügyelet s állatorvosi megfigyelés alá (vesztégar) helyezendő. 13. § A dühnek a megmaratott állatokon kitörése esetében az állatok különbség nélkül megsemmisítendő s bőrüknek keresztül metszések által haszonvetelenné tétele után szabályszerűen 2 méter mélyen elásandók. 14. § Dühös vagy dühgyanus eb által megmaratott ló, szarvas- vagy egyéb vágómarha 3 hó letelte előtt el nem adható, és a három hónapban a 40 napi vesztéglési idő be nem számítható. 15. § A dühös állatok teste, húsa, szőre, bőre, szóval minden egyébbknt használatni szokott része megsemmisítendő. 16. § A dühös állat által használt helyiség szorgosan kitisztítandó. Fekhelyének földalapzata legalább egy fél méter mélységre kiásandó és száraz földdel feltöltendő, míg a kiásott föld elhordandó s 2 méter mélységre elásandó. Ha az eb fallal érintkezett, a fal levakartatván, újlag bemeszelendő, minden egyéb általa használt tárgy elégetendő, illetőleg elpusztítandó, kivéve a vastárgyak, melyek fehér izzásig hevíttendők. 17. § Ha valamely kutya előbb ütött agyon, semhogy a dühösség rajta megállapított volna, a kórisme meghatározása céljából az állatorvos által telboncolandó. 18. § Ezen szabályok ellen vétők — a mennyiben a felmerülő eset fenyítő eljárást nem von maga után — közigazgatási uton a kapitányság által 2 frttól 50 frtig terjedő pénzbüntetéssel vagy megfelelő elzárással büntetendők. 19. § Első fokban a rendőrkapitány, másodfokban a városi tanács, harmadfokban pedig a magy. kir. belügyminiszter ur bíraskodik. Miről a t. c. községet tudomás végett tisztelettel értesítem Zombor, 1884. évi október hó 21-én. C. János s. k., rendőrfőkapitány.

Sokáig vajdó hajóhidunk ügye végre végtárgyalás alá került. E hó 6 és 7. napján gyűltek egybe községeink tanácsstermében Bács-Bodrogh és Torontál megye törvényhatóságának, a közmunka- és közlekedési miniszteriumnak, a felső torontáli ármentesítő-társulatnak, a cs. kir. sz. dunagőzhajózási társulatnak, a szegedi kir. folyammérnökség és községeinknek kiküldöttjei a hajóhid és ezzel kapcsolatosan a védtöltés-süinktől a Tisza-partig vezető keresztgát ügyének lebonyolítása végett.

A tárgyalás két napot vett igénybe: az első nap a hajóhid, másodnap a keresztgát ügye tárgyalatott, mely utóbbi éji 12 órakor ért véget, mely után a jegyzőkönyvek felolvasatván, hitelesítettek.

A tárgyalás tárgyát képező mindkét rendbeli ügyre vonatkozó határozatok általánosságban megvénk tisztai részének lakosságát is, de közelebbről, különösen községeink és Torontál megye szomszédos községeinek lakosságát érdekli, miért is a tek. szerkesztő ur engedelmével a felvett jegyzőkönyvet egész terjedelmében közöljük.

Őseitől öröklött második természetét a magyar még akkor sem vetközi le, ha érdekei egymással ellentétbe jönnek is, ezen második természetünk eléggé nyilvánult azon társas-ebéden, melyet községeink előjárásága a tárgyalás második napján rendezett a bizottság tiszteletére. A délutáni félkettőre rendelt ebéd a tárgyalás hosszadalmassága következtében csak 4-ra után vehette kezdetét, melyen összesen 48-an vettek részt, hogy a késedelem dacára is megfelelt a vendéglős a követelményeknek, tanubizonyosága konyhája és pincéje jóságánál azon általános jó kedélyhangulat, melynek eredménye lett a bizottság tagjaira mondott felköszöntők sokasága.

A felköszöntés sorrendjét id. Szerdahelyi János nyitá meg, ki, megvénk közkedveltségű alispánjára, Schmausz Endre öngyűságra emelve poharat, éltette őt, mint megvénk szellemi és anyagi jobblétének előmozdító előharcosát legfáradhatlanabbját. A szűnni nem akaró élejtés közti öngyűsága községeink összes lakossága, annak képviselőtestülete és előjáróságára, mint törekvő előhaladókra emelt poharat. Ismét Szerdahelyi János szólal fel, három ízben is éltette Tripolszky Gyula és Szegheő Géza mérnök urakat, ugy is mint az ó-kanizsai műkedvelő-társulat létesítésének előharcosait, kik, csakhogy az ige testté váljon, nem vonakodtak K. J. ur kukorica-hombárjában is megtartani az előadás sikerülése végett a próbákat. Poharat emel Mihályi főügyészre és az összes bizottságra, Mihályi főügyész szól névkonához és élteti Szalkai Pál közs. h. bírót, ki viszont a bizottságot. Mihályi főügyész megbíntetni kéri Szegheő mérnököt, a miért nem nevezte meg kiért iszik és hogy bácskai ősi szokás-ként felköszöntője után nem ürité fenéig poharát, mire ő védekezésében utal arra, hogy a főügyész ur, ki bácskai születésű s mint ilyen még sem tesz eleget, bár tudja az ősi szokást, inkább büntetést érdemel. Mely után Matkovits L. szolgabíránk élteti Ize-kutz Antal, a t. kanizsai j. szolgabíróját, kire, annak dacára, hogy járásuk egyes érdekei ellentétben is jönnek egymással, mégis mint igazságos, önzetlen és jó kartásra emeli poharát és viszont a t. kanizsai j. szolgabírójára Matkovitsra, kivel az ellentétes érdekek dacára is a legjobb egyetértésben van. Ismét alispán urunk emel poharat Eremits Milos martonosi jegyzőre, mint olyanra, ki községe érdekeit szívén viseli. Mészáros Ignác prep.-pl. Tukacs János községi gyámra, mint az árvák gyámolója és egykori gyermek-társára, Tripolszky, Kostyik János, Hercz E. Gertinger Pál tb. aljegyzőre, ismét Szerdahelyi J. Apáti alj. bíróra, hogy ő is részeseüljön mint a bibliai munkások a gazda jótékonyágában, Csuka Sándor br. Podmaniczky Frigyes, kerületünk országgyűlési képviselőjére, kinek a tárgyalást ügy előmozdításáért oly sokat köszönhet községeink, végre ismét alispán ur öngyűsága emel poharat, kívánja és igéri, hogy eme százados ügy, mely ma tárgyalatott, melynek a hajóhid melletti felállítását követően képezi, elhagyva az egyes mellől a két nullát, egy év letelte előtt létesülhessen s kell is létrejönnie, mire szűnni nem akaró élejtés követte öngyűsága köszöntőjét, a mely után a társaság részben felbomlott, minthogy a tárgyalás folytatása ismét kezdetét vette.

A kanizsai hid ügye.

I.

Jegyzőkönyv. Felvételtet 1884. nov. hó 6. Ó-Kanizsa községi gyűléstermében az Ó- és T.-Kanizsa közti Tisza-partokon fennálló kompátjáró helyén engedélyezett hajóhid belsőltése előtt annak helyes felállítására és a hidnyitási módokat célszerű megállapítása tekintetéből a nagym. m. kir. közmunka- és közlekedési miniszteriumnak f. évi október 5-én 32600. sz. alatt kelt rendelete folytán megtartott tárgyalás alkalmával.

Jelen levők Bács-Bodrogh megye törvényhatóság részéről: Schmausz Endre alispán, Mihályi János főügyész, Matkovits Lajos Zenta járási szolgabíró, Gertinger Pál tb. aljegyző.

Torontál megye törvényhatóság részéről: Tallian Béla alispán, Poroszkay Béla megyei főügyész, Isszekutz Antal t. kanizsai járási szolgabíró.

A magy. kir. közmunka- és közlekedésiügyi miniszterium részéről: Rapács Richárd m. kir. hajózási felügyelő.

A szegedi magy. kir. folyammérnökség részéről: Reök Iván kir. mérnök.

A Bács-Bodrogh megyei kir. építészeti hivatal részéről: Tripolszky Gyula kir. főmérnök.

A felső torontáli ármentesítő társulat részéről: Tallian Jenő vonal-főnök és Szegheő Géza társulati vonal-mérnök.

A cs. kir. szabadalmazott dunagőzhajózási társulat részéről: Péterfy Károly titeli rév-kapitány.

Ó-Kanizsa községi részéről: Szilágyi György, Szalkai Pál h. bíró, Tukacs Miklós és Mihályi Sándor községi jegyzők, Király Sándor, Tukacs János, De, Kosztyik János, Bata János, Csuka Sándor, ...

... Schmausz Endre m. alispán az értekez-
ván, szívélyesen üdvözlö a megjelent ér-

tekezleti tagokat és előterjeszti, hogy a jelen tárgyalás a fent hivatkozott keletű és számu miniszteri rendeletben megjelölt hajóhid felállításának részleteinek megállapítását fogja képezni. Az ügynek rövid történeti előadása után felolvasatja ezen miniszteri rendeletet.

Ennek megtörténte után felhívja a jelenlevők figyelmét arra, hogy jelen ügygyel részben összefüggésben áll az ó-kanizsai keresztöltés és az itt emelendő ártéri hid építése iránti kérdés is, mely ügyben ugyancsak f. hó 7. ére van a helyszíni tárgyalás kitűzve. Tekintve azonban, hogy ezen keresztöltés tárgyában, általa, mint miniszteri megbízott által a tárgyalás eredménye alapján meghozandó határozat végérvényes határozattá aligha válna, a két kérdés egybekapcsolása által pedig a hid felállítása is elodáztatnék. Az imént felolvasott magas miniszteri rendelet pedig csak az esetre teszi a hid felállításához kötelezővé az ott felhozott részletes módosításokat és építkezéseket, ha a hidfőhöz vezető keresztöltés az 1881. évi legmagasabb árvíz felett 1 méterrel magasítatnék; az esetben azonban, ha Ó-Kanizsa községe ezen töltés magasítását nem eszközli, ezen részletes módosításoktól eltekintve felveti azon kérdést, nem volna e az ügy véglegzésére célszerűbb, ha a hidfőhöz vezető keresztöltésre vonatkozólag alapul a status quot elfogadva, ez által ezen keresztgát és ártéri hid ettől független kérdés maradna, és jelen tárgyalás pusztán a hajóhidnak felállítására vonatkozó részletek megállapítására vonatkozna?

Mely alispáni nézet a jelen voltak helyeslésével találkozván, azt elnöklő alispán a tárgyalás megállapodásának jelenti ki.

Ezek után a hajóhid beállítására vonatkozó részletek vétetvén tárgyalás alá. A hid helyeül a keresztgát egyenes irányában fennálló jelenlegi kompátjáró helye egyhangulag jelöltetett ki, hid-főkre pedig a tervezési hid-ök beállítására határozatott el. Azzal kapcsolatban Torontál megye és a felső torontáli ármentesítő társulat megbízottai részéről előterjesztetik, hogy az esetre, ha a különben is a szagatások folytán torontál megyei omló partrezt ott fe állitanni tervezett hidtől által netán támadó duzzadás vagy talajlazítás folytán még jobban megrongáltatnék, ezen károk helyreállítására a hid-tulajdonos község volna kötelezendő.

Ó-Kanizsa községi megbízottai kijelentik, hogy elvi kifogásuk, tekintve, hogy hazai fennálló törvényeink szerint ezen kötelezettség minden külön megállapodás nélkül őket, mint a hajóhid tulajdonosait factó terheli, ezen kívánalom ellen nincs; nehogy azonban kötelezettségük kibővítő magyarázata által, netán oly károk helyreállítására is szorítatnának, mely károk a felállítandó hidjármokkal semmiféle okozati összefüggésben sem állanak: kéri megállapítását azon part-hoznak, melyen belül támadó károkra vonatkozólag őket ezen kötelezettség terhelné. E részben részükről 5-5 folyó métert a hidjármokon felül és alul kérnének megállapíttatni: egyuttal pedig őket ezen helyreállítások teljesítésére csak az esetre kötelezni, ha ezen rongálás okaként illetékes eljárás után a hidjármok állapíttatnának meg; — azon világos kikötéssel, miszerint minden a túlpárt védelmére szükséges intézkedéseket Torontál megye községe, illetőleg az érdekelte part-birtokok lesz köteles eszközölni. Mely kijelentéshez Torontál megye és a felső torontáli ármentesítő társulat megbízottai is hozzájárulván, az egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetni határozatott.

A hidnyitás kérdésében a kir. hajózási felügyelő és folyammérnökség részéről történt előterjesztés folytán egyhangulag megállapíttatott.

A hidnyitás két részből fog állani, melynek összes szélessége, jöllehet a cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság képviselője 62 méterben kívánna megállapíttatni, a miniszteri kiküldött részéről nyújtott kellő felvilágosítások után egyértelműleg 54 méterben állapíttat meg, és pedig az első nagyobb, a török-kanizsai része négy, közvetlen emellett levő második kisebb ó-kanizsai rész pedig két pontonból fog állani: még pedig tekintettel az e helyen levő kanyarulatos és a folyónak ezáltal okozott sodrát a török-kanizsai állandó hidtest, melyben a mozgatható nyitások alkalmaztatnak, szintén 4 pontonból fog állani.

A hid nyitásának jelzésére vonatkozólag az értekezlet egyhangulag abban állapodott meg, hogy erre nézve a jelenleg is érvényben levő „Ideiglenes folyó-, csatorna- és tőhajózási rendszabályok“ 73. §-a fog irányadóul szolgálni.

A mennyiben pedig a fölülről jövő hajók a Tisza folyónak közvetlen a hid előtt fennlévő kanyarulata folytán a hidnyitás jelzését közvetlen közelből teljesíthetnék csak, mi egy a hid, mint a hajóra nézve veszedelemmel volna egybekapcsolva, az értekezlet abban állapodott meg, hogy ezen jelzés eszközzésére a t. kanizsai tervezett hajóhidtól felfelé eső parton a hidtulajdonos község által egy őrház fog felállíttatni. Az e célra a Tisza-parton szükséges telket a felső torontál megyei ármentesítő társulat ingyen átengedi a községnek: a földesuri jog fenállási elismerése és jelzéseül azonban kötelezi magát Ó-Kanizsa községe a felső torontál megyei ármentesítő társulat pénztárába évenként, legkésőbb minden év január hó 1-ig tiz krt o. é. lefizetni. Köteles lesz Ó-Kanizsa községe egyuttal az utpádkán elfoglalt házhely fejében az utpádkát át-helyezni.

Ezen őrház helyének megállapítása céljából a helyszíni szemle szükségességnek talátatván, az eszközöltetett. Az őrház helyeül a fent említett védgát 12600. és 12700. sz. szelvények közötti része jelöltetett ki.

A hidnyitási díjakra, ugy a horgonyörök díjaira vonatkozólag a közlekedési miniszterium megbízottja részéről előterjesztett és a jegyzőkönyvhöz 3) alatt fűzött díjtételek elfogadtattak.

Kapcsolatban ezen díjtételekkel a cs. kir. szab. dunagőzhajózási társulat képviselője részéről előterjesztetett:

Péterfy Károly hajós-kapitány a dunagőzhajózási társulat képviselőtében tiltakozik minden hidvám beszedésének engedélyezése ellen, felhozva indokolását:

1. hogy a Tisza, mint köztulajdon képező folyam az állam minden polgára által szabadon akadálytalanul használható;

2. hogy ennél fogva senkinek sem szabad azon oly műveket alkalmazni, melyek annak szabad haszná-

latának és így a hajózásnak ártalmára válhatnának, vagy a hajózásnak kárt okozhatnak;

3. és pedig annál kevésbé, mert az 1869. évi ápril 21-én kibocsátott ideiglenes hajózási szabályok 1. pontja szerint is mindenkinek jogában van a közfolyókon hajózni, a mennyiben az illető hatóság engedelmét kieszközölte: a dunagőzhajózási társulatnak pedig megvan az engedélye a Tiszán szabadon hajózhatni, ennél fogva ebben senki által sem akadályozható;

4. ugyanezen ideiglenes hajózási szabályok 26-ik §-ában ki van mondva, hogy a hajóhidak tulajdonosai és bérlői kötelezvék a hidat naponkint 2-er a hajók részére minden díjszedés nélkül ingyen kinyitni, — a 27-ik §-ban a hajóhidnak külön alkalommal leendő kinyitására engedélyezett díj pedig csak a szabályrendelet kibocsátásakor engedélyezett hidakra vonatkozhatik, melyeknek a díjszedésre nézve már szerzett joguk volt: minthogy végre megtörténik, hogy nagyobb szelek s más elemi erők miatt a hid néha napokig abszolúte föl nem nyitható: a hajók ennek következtében a hid alatt és fölött napokig kénytelenek várni, tehát a hid a hajózást tényleg külföben is akadályozza, károsítja, ennél fogva a hajózásnak még nagyobb károsítása, vagyis a hidnyitást illeték beszedése ellen ezennel szót emel.

A gőzhajó társulat megbízottjának ezen észrevételei a közlekedési miniszterium kiküldöttjének kimerítő előadásaként a dunagőzhajózási okmány által, mely a díjtételek megállapítását nemcsak az eddig fennálló hidakra, de a hidakra általában tartja fenn, megcsofoltatván, s mert a felállítandó hajóhid a forgalmat nem akadályozza, hanem legfeljebb szabályokhoz kötött korlátozza, s ezen korlátozás a hajóhid által elért közúti forgalmi javítás által nagyon is indokolt, de mindazon jogos igények, melyeket a dunagőzhajózási társulat kiküldöttje jogos alapon tett a fentiek szerint a lehetőség és ésszerűség határai között, teljesítettnek is, — ezen 4. pontban elősorolt tarthatlan kívánságai az összes jelen voltak által egyhangulag mellőztetnek, mindazon által a dunagőzhajózási társulat megbízottjának határozott kérelmére jegyzőkönyvbe iktattatott.

Tárgyalás alá vétetvén a hajóhid vándijak, azok első tételénél Torontál megye községe részéről kijelentetik, hogy a gyalog átkelő személyek részéről fizetési felvett díjtételt határozottan ellenzik azon okból, mert a fennálló miniszteri intézkedés értelmében a hajóhidakon az átkelő gyalogosok vámentesek.

Ó-Kanizsa községe részéről erre vonatkozólag kijelentetik első sorban, hogy egy ily tartalmú rendelet fennállását határozottan kétségbe vonják, egyébként is, tekintve azon áldozatokat, melyeket a forgalom érdekében ezen hid létesítése által Ó-Kanizsa községe hoz; — de tekintve, hogy az eddig fennálló kompátjárón a gyalogosok kétszer ily magas átkelési vámot fizetnek és az méltánytalan is volna, hogy szemben a kényelmesebb hajóhidai átkelésel, a gyalogosok ezen fizetési kötelezettség alól felmentetnek, annyival inkább, minthogy ezen vám nemcsak valamennyi fennálló hajóhidon, de sőt még a magas kincstár tulajdonát képező budapesti állandó hidakon is szedetik, ezen díjtétel megtartását óhajtják, és ennél fogva az esetre, ha Torontál megye ezen ellentéte folytán ezen díjtétel ezuttal megállapítva nem volna: arra kéri Bács-Bodrogh megye törvényhatóságát, miszerint erre vonatkozólag a nagym. m. kir. közmunka- és közlekedési miniszterium erősítését eszközölje ki.

A díjtétel 2-ik és további tételei egyhangulag elfogadtattak.

Azon esetre, ha a hajóhidon való átkelési forgalom a hidon eszközözendő javítások által egy időre megátoltatnék, kötelezi magát Ó-Kanizsa községe, hogy ezen időre ugyanily nagyságú díjtételek mellett kompátjáró által közvetíti a forgalmat, hasonlóképpen az esetre, ha több mint 30 percig szükséges hidnyitás által a forgalom akadályoztatnék, köteles lesz a gyalogforgalmat ugyanoly nagyságú díjtétel mellett csónakon eszközölni.

A felállítandó vízmércére vonatkozólag határozatott: hogy a hidtulajdonos községe saját költségén a szegedi kir. folyammérnökség utasítása szerint egy ilyennek felállítására kötelezzévé tétetik.

Elnöklő alispán előterjeszti azután, hogy amennyiben minden egyéb hajózási, rendőri és folyamrendőri itt nem érintett kérdésekre, az e tárgyban fennálló törvények, felsőbb rendeletek és külön rendeletek lesznek irányadók.

Mely előterjesztés az összes jelen voltak egyhangú helyeslésével találkozván, jegyzőkönyvbe vétetni határozatott.

Ezzel a jegyzőkönyv felolvasatott és aláíratott. Km.

(Folyt. köv.)

SZEGÉNY CSÁNYI JUCI.

(Elbeszélés.)

Ha tudtad, hogy nem szeretted,
Hálódba mért kerítettél?
Hagytál volna békét nekem,
Szébb lett volna az életem!

Népdal.

Éppen nagymétát játszottunk a hatházutcában, hatalmas köfállal kerített házunk előtt, mikor egyszerre csak — ahelyett, hogy megkapta volna Csányi Pista a szép káposban felé repülő labdát, hát elkiáltja magát, hogy ott jönnek a huszárok — ott jönnek a huszárok !!

No de nekünk se kellett több! Oda vágtam én is fél öles ütőfamat az utca közepére — még most sem tudom, ki lopta el onnan — s nagy lélekszakadva futottam be házukba, folyton kiabálva: „Hej itt vannak a huszárok! Itt vannak — megjötték!“ Azután pedig kifutottam a büszke csapathoz s egész estélig nem mentem haza, — meg is vert érte a mamám, — hanem folyton kísérettem őket házról-házra, nézgetve, hogy mint maradoznak el lassanként a piros grétával a beakombáktól házakban az ottani gyerekek nagy öröme s az én nagy aggodalmomra, mert mindig attól tartottam, hogy nekünk egy sem jut azokból a nyalka legényekből. S ugy is volt! Éppen a Martonosék háza nyelte el az utolsó, a mi pedig alig volt tőlünk oly messzire, mint a kenderázató szélessége.

Nagy szomorúan már hazafelé akartam ballagni, mikor egyszerre csak megpillantom, hogy ugyancsak dicsérettel Csányi Pista nyakba-főbe Balog Józsit, hogy mért nem is akarja neki elhinni, hogy az ő huszárkáplárjuk lovának a feje sokkal kicosabban áll, mint Balogék lováé.

Be is inbitáltak engem rögtön szakértő szemlére. Neki indultak hát először özvegy Csányi uram istállója felé, de alig pillantottunk be a nyitott ajtón át a szobába, midőn feledve mindent, mi is körülálltuk a nagy asztalt, hol Csóri Ferke huszárkáplár bácsi jó étvágygyal fogyasztotta el az elébe tált paprikást. Miközben egyet-egyet kaesingatva mondott köszönetet a körülötte sürgő iruló-piruló ház szép hajadonának, Csányi Jucinak. Nem restelt ő egy cseppet se magát, hanem oly otthonias, oly bátor volt, hogy még most is csodálom, hogy miként is merete már alig neyedőrai otléte után nevetgélve megmondani Jucika nagy pirulására, hogy elsőzta az éltel a szakácsné. Hisz én a nagymamámnak sem mertem megmondani, majdnem mindennapos otlétem folytán se, hogy elfejtett cukrot tenni a kávémba.

S még így derekasan lakomázott, azalatt folyton-folyvást oly arányosan, de olyan szépen beszélgetett sok mindenről, s oly szép volt villogó két szemével, nyalkán kipédrett fekete bajuszával, hogy Isten igazában nem is csodáltam, ha Jucika is rajta feledte szép szemeit s csak akkor vette le nagy szégyenkezve, ha hirtelen találkozott tekintetük.

Hát még, hogy megszerettem akkor, mikor odaállított maga mellé s elmondatta vélem azt a szép verset:

„Huszárok, huszárok, nyalka szép vitézek,
A lelkek is örül, ha reátok nézek!

A lelkek is örül, szívem pedig dobog,
Hej az a forgó tolla milyen szépen lobog!

s utána katonásan megveregette dicsőségtől kipirult arcomat; akkor — mondom — már ugy megszerettem, hogy minden további meggyőződés nélkül nekem is kedvem jött jó elverni Balog Józsit, hogy miképp is merete kétségbe vonni azt, hogy Ferke bácsi lova sokkal büszkébben tartja a fejét, mint az ő huszárkáplár.

E naptól fogva azután sokat átlátogattam én Csányiékhoz. Ugy elnézegettem, hogy miként inceskedik a fürge Ferke bácsi Jucikával. Hogy mint irul-pirul az el egy-egy susogó szavára, hogy mint koppant néha a főzőkanállal pajkosan kezeire. Majd meg, hogy mint úzi-hajtja a kacagó lánykát vig cikázás között a verendán körül, mindaddig, míg megfogva őt, el nem mondatta véle, hogy: „Edes Ferke bácsi, én nagyon szeretem magát — ha elereszt.” S ezt olyan szépen, olyan csokolni való módon tudta tél durcásan összehúzott szeméce piros szájaeskájával el-susogni, hogy nem is volt esoda, ha Ferke bácsi majdnem mindennap újra meg újra elismételtetett véle.

Csak azt az egyet nem tudtam mindezekközben felfogni, hogy miképp van az, ha Csányi uram kint járt a földéken, Ferke bácsinak mindig volt szabad ideje ott settengeni Jucika körül, de ha Csányi uram odahaza volt, még ebédkor is háromszor kellett kérni, hogy hagyja abba már azt a sok munkát, hisz rá ér — majd elvégezheti azt délután is.

De ha én nem, — Éva néni; a falu hírhordója aligha ki nem találta a dolog bibéjét. Susogtak is nemsokára minden felé az egész faluban sok ilyesfélét, hogy:

„Éjnye-ejnye, ki is hitte volna ezt? . . . Milyen derék lány volt az a Csányi Juci! S ime most. . . . Hogy is tud ugy megfledkezni magáról? . . . Osz! az a szegény özvegy Csányi uramnak hol is van a szeme, hogy nem látja ezt a nagy scandalumot? Lát-szik, hogy nincs annak a kikapós lánynak édes anyja, mert hisz majd meglátná megboldogult Csányiné asszonyom, hogy sikos utra lépett a lányka.”

Persze én ebből nagyon keveset értettem akkor még. Nem is csodáltam, hogy Jucika olyan örömmel s olyan vígan el-el tréfálózgat Ferke bácsival. Hisz én is olyan szívesen hallgattam szavait, pedig nem is nekem mondta azokat.

Sőt még azon sem bofráncoktam meg, hogy mikor ott gomboztunk Pistával a csűr mögött s véletlenül bepillantottam a verenda alá, hát ép akkor sompolygott oda Ferke bácsi a mit sem sejtő Jucika háta mögé és olyan csattanós csókot nyomott szép piros ajkára, a mekkorát még a nyomama csókja se csattan arcomon, ha ugyan idejében meg nem ugrottam előle.

De azért akármit pepletyeltek szerte-szét a faluba, akármit sügött-bügött Éva néni, mégis szerettek sokan Csányi Jucikát. Dehogy szolt volna neki valaki csak egy rossz szót is. Eljárogatott ő is, ugy mint a többi lány vasárnaponként az istenházába, néhanéha esténként a fonóba, vagy máshova mővába, mindenhol tisztességesen fogadták.

S mit tehetett ő ilyenkor, ha Ferke bácsi is véletlenül oda vetődött a hol ő volt? Csak nem mondhatta neki, midőn szétoszlóban voltak, hogy csak menjen előre, haza talál ő maga is?!

Igy, miután már körülbelül hat hónapja mult annak, hogy huszárok falunkba érkeztek, egyszer egy szép őszi este — tudják kérem akkor volt az, mikor az öreg jegyző-kisasszony Pumiját megharapta a vezetett kutya — bevezetett kéresemre Örsze néni házunk öreg cselédje édes anyámhoz, s meginstálta szépen nevémben, hogy engedjen át engem is estére Sós Antal uramhoz, hol kukoricát fosztani gyűlt össze mővába a jó szomszédok apraja-nagyja, vig nótázás s mesemondás közt töltve el az időt.

Nagy — téglából épült csűrbe egész tetőig volt felhalmazva a fosztatlan, kukorica, körülötte ült már Sósékon kívül az öreg Éva néni, mellette Pörgő Maris, lábánál kis huga Rózika, vele majdnem szemben a szép Csányi Juci és még többen. Én is oda teperedtem Sós uram Józsi fia mellé — kit én nagyon is jól ismertem, mert tetszik tudni, ha verekedtünk, mindig én huztam a rövidet.

Már ekkor javában folyt Éva néni sokszor elmondott szép meseje. Mikor aztán éppen ott tartott, hogy „Tündér Ilona a második pohár vizet nyújtotta Holofernusnak, s csapp a második abrinces is lepattogott róla”, akkor egyszerre megsörren az ajtó előtt Csóri Ferke huszárkáplár bácsi fényes kardja, megszakad a mese, mindegyik örömmel néz felé, mert tud-

tuk, hogy hej senki sem tud olyan szép történeteket elmesélgetni, mint éppen ő.

Be is kergette rögtön Sósné asszonyom Józsi gyereket egy székért a szobába, megtörölte szépen kék vászon házi kötőjébe s aztán mondta csak, mint a hogy tisztességes vendéghez szólni illik: „Tessék leülni”. De Ferke bácsi csak nem foglalt helyet, hanem nagy meghatva mondta el azt a szomorú hírt, hogy utoljára jött ő most mi közénk, mert holnap szürkületkor indulni kék nekik, fel a fővárosba — felsőbb parancsszóra.

Onkéntelenül a mellettem fájdalmasan felszisszenő Csányi Juci arcára tekinttem. Olyan fehér volt, olyan sápadt volt szegény arca, mint a tavaszi hóvirág. Gondoltam, hogy ő is csak azt sajnálja olyan nagyon, hogy majd nem hallhatjuk többé a szép trombitahangot, hogy majd nem láthatjuk többé végigvágatni a büszke huszár csapatot széles utcáinkon. — Üveges szemeit rászegezte Ferke bácsi arcára, ki, mintha kerülni akarta volna tekintetét, folyton kardja végére tekingetett, melylyel lassan-lassan veregette le az előtte fekvő kukoricacsőről a kövér szemeket.

Ez estén azután nem tetszett már nekem semmi. Hasztalan kezdett bele Éva néni újra meg újra legszebb meséibe, hasztalan gyújtottak rá a legszebb nőtátra, oda se hallgattam. Csak oda dültem Örsze néni oldala mellé s mereven néztem, hol Ferke bácsi, hol Csányi Juci arcára, mely majd kigyulladt, mint az éjjeli pásztor-tűz, majd meg oly halvány lett, mint a hóval fedett Háromhalmunk dombja.

Mikor aztán éjfél felé felálltunk, hogy nyugodni térünk, odament Ferke bácsi mindegyikhez, minégyik nek mondott valami szépet, valami jót, mindenkinek mondott valami köszönetet, csak Csányi Jucinak nem. Annak csak megszorította kezét s oda nézett szépségével a kék nefel-jt-et is megszegyenyítő két szeme közé, mire mindketőnek arca lángba borult, mindketőnek szeme igent látszott itteni. Talán nem is vette azt észre senki más, talán nem is történt az ugy — lehet, hogy csak én képzeltem. De annyi igaz, hogy reggel mikor a huszárok már jó messzire voltak falunktól, Csányi Jucinak is hült helye volt otthon. . . .

Ekkor aztán már módja volt Éva néninek újra rákezdni nótáját. „Hisz megmondta ő ezt már régen, hogy így lesz. S ime igazas is volt! Cifra Maris is így kezdte, oszt ehunni — pirul az ember ha rá gondol. Amelyik fát a szű kezdi rágni, előbb utóbb ki is fog az dűlni!”

Szegény elhagyott özvegy Csányi uram pedig, mikor kitagadta s megátkozta rossz utra tért lányát, elköltözött ebből az árnyékvilágból fel az égbe a többi öreg szomszédok közé. Oda temették rég ráváró hűségese feleisége mellé, hogy még testük is lehetőleg közel legyen egymáshoz. . . .

De hogy hova lett szegény Csányi Juci, azt sokáig nem tudtuk! Csak hébe-hóba hozott haza Daku uram Pestről haza kerülő jogász fia egy-egy szomorú hírt fel le. Ugy járt az is, mint a többi elhagyott szépképű leány, — Ferke bácsi miért — miért nem csakhamar faképnél hagyta. Azután még fel is rálépett arra a sikamlós utra, melyen legalább éhen nem halt. De ő szép volt, nagyon szép! Mindig feljebb feljebb emelkedett. A hány fokkal emelkedett ama pont felé, melyről előbb utóbb biztos a bukás, annyi fokkal vesztette el szendességét s ártatlanságát. Csak káprázató szépsége s étét maró bubánata maradt még meg soká — soká. Selyem ruha fedte karcsu termetét, drága, igaz ékszer díszíté hó kezét, szög haja szép gyémánt tükkel volt kirakva, sok epedő urfi nem aludt miatta!

Azután jött ismét egy idő, mikor soká, nagyon soká nem hallottunk felőle semmit. Hanem egyszer egy esikorgós hideg karácsony reggelén bejött a faluba Tamás bácsi, a temető öreg csőse, s elmondta nagy szomorúan, hogy Csányi uram sirja mellett egy szétronnyolt ruhafozladékba burkolt megfagyott asszonyt talált, ki nagyon, de nagyon is hasonlít a szép Csányi Jucihoz.

Be is hozták szegényt a falu házába, fel is öltöztették balotti ruhába; koszorut is fontak dús hajú fejére, sok könnyet hullattak meghült tetemére.

S aztán bús harangszó mellett kikisérték a csendes temetőbe, eltemették nagy tisztességgel, mint egy megtért szívet illik édes szülője mellé, fekete hant alá. Még a jó fiatal lelkész ur is elmondta sirjánál azt a szívből folyó szavakat: „Nyugodjék békében”. . . .

A falu ifjú hajadonai pedig összeültek szépen este a fonóba és el-el mesélgették egymásnak szegény Csányi Juci szomorú esetét. Csináltak is csakhamar rá egy szívhez szóló nótát, melyből még most is énekei a falu apraja és nagyja:

Lányok, lányok tőlem tanuljatok,
A legénynek csókot ne adjatok,
Mert az a csók nem esik hiába,
Le fog hullni pártátok virága.

Hidasi Mór.

(Bivatfal után.)

Még egy-két sor . . . aztán mára
Befejezve a dolog.

Száll a madár éjszakára . . .
— Én pedig most dalolok.

A szíveket haza várja
Fészük édes melege,
Madarat: fiókja, párja, —
Férjét a nő s gyermeke.

A nap éppen bucsút vesz már,
Hogy a kapun benyitok, —
S üdvözöl négy fényes szempár,
Mosolygó szép csillagok.

Nőm előtt a három gyermek, —
Ezek a kis madarak
Keblemre ráröppennek,
S a legkisebb — ott marad.

Ülök aztán egy bokornál,
Nő és gyermek körüllem.
Mind közel, mind oldalamnál,
A legkisebb — térdemen.

Elbeszélük, hogyan tellett,
Hogy' mult el a délután:
Munka, könyv és játék mellett,
S várakozva — én reám.

Súgja közben édes anyjok:
„Ugy-e terhes volt a nap?”
— Hallgat rá a hivatalnok,
Férj és költő — csókot ad.

— Oh, a gyermek' és hitvesnek
Egyszerű minden szava,
De az mind a szeretetnek
Bájos, édes dallama.

Minden szóból egyet érzek:
Az örök-dal ütemét:
Hogy szeretnek, hogy enyéme,
S hogy a szívem az övék.

Dömötör Pál.

Üdögzet.

Oh lányka! ott van a halál szivedben!
Ha napvilágban, bűvös kikeletben
Ragyogna ég, föld; s nem tudnók: a csillag
Szállt-e le földre, vagy az égen nyilnak
A legüdebb, legillatosb virágok,
S mindentelé verőfényes virányok —
S elvetném szíved e dicsó tavaszban,
E mindent elhervasztó pillanatban:
Kialudnék a csillag, nap az égen,
És az előbbi tündérszép vidéken
Halál, enyészet ütne zord tanyát;
És látnók a sivatag sivatagát,
Hogy elfagy minden a szörnyű hidegben,
— Oh lányka! ott van a halál — szivedben!

Oh lányka! itt van szívemben az — élet!
Ha elborulna az egész természet,
S uralkodnék fagyával az örök tél,
— Nem volna más a földön pusztá rögnél,
Ha kialudnék csillag, nap az égen,
S nem volna fény a végtelen, vak éjben,
S elvetné szívemet e sivatagban:
Ez új világot termő pillanatban
Eloszlanék a láthatatlan sötétség,
A nap s a csillag újra sórná fényét,
És a fölegendt földnek kebelén,
Uj tavasz élne szívem melegén,
S virulna újra örökös tenyészet —
Oh lányka! itt van szívemben az — élet!

Kegyetlen végzet! Minden átok átka!
Hogy is lehetnének egymáséi, lányka?
Ha néked élni kéne keblemen,
Nekem meg kéne halni, kedvesem.

Te létbe' nyugtot nem lelsz,
Én sírba' nem találok,
Mert életem — halálad,
Mert életed — halálom!

Völgvi Gusztáv.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

Eladó.

Betegségem következtében a **zombori I-ső gőzmalomban** levő

osztályrészemet,

mely $\frac{3}{8}$ -ból áll, eladni óhajtom. Vevők a kedvező feltételeket és árat nállam megtudhatják.

Radoszavlyevits György,
bajai-út 3. szám.

3-2

Értesítés.

Van szerencsém ezennel értesíteni, hogy
ujjonnan épült

Gőztészta- és művegyészeti-árak gyáramat

üzembe helyeztem s immár azon helyzetben vagyok, hogy t. vevőim megrendeléseit a leggyorsabbán eszközölhetem.

Tisztelettel

Hoffmann József
Budapesten.

2-1

Hirdetés.

Mint hogy alulirt Zentára költözik, **Ó-Kaniszsán** az uri-utcában — gabona-piacnál — lévő, tulajdonát képező

vendéglőjét,

mely három vendégszobával, egy kávé- és egy ivó-helyiséggel, gyönyörű nyári mulató kerttel, ugyintén egy szálló- és gyümölcsös kerttel, egy kocsiszinnel és két istállóval, célszerűen épített jegesveremmel és egyéb szükséges épületekkel bír; teljes felszereléssel 3-6 évre 1885 évi április hó 24-től bérbe adja.

Bővebb értesítést ad
Ó-Kanisza, 1884. évi nov. 12-én.

Homay János,

tulajdonos és vendéglős.

3-2

958. szám.

Árverési hirdetmény.

A kulai kincst. uradalom területéhez tartozó Szt. Tamás közs. határában a kutasai pusztán fekvő 83^{1409/1600} holdnyi szántóföldnek 1884. évi október 1-től kezdve egymásután következő három évre vagyis 1887. évi szeptember hó 30-ig terjedő időre a helyszínéhez közel fekvő kutasai csárdában **1884. évi november hó 19-én** d. e. 11 órakor nyilvános szóbeli árverés útján felsőbb jóváhagyás kikötése mellett haszonbérbe adatik.

Kikiáltási évi haszonbér 1342 frt.
Az árverezni szándékozók azzal a kérelemmel hivatalnak meg, miszerint a kikiáltási árnak 10% -át tevő bánatpénzt az árverés megkezdése előtt a kincstári uradalom képviselőjének kezéhez letenni sziveskedjenek.

Ezen bérlet után kivetett állami adókat és ezek után kivetett állami pótlékokat a kincstári uradalom, egyéb községi vagy megyei adókat sat. pótlékokat pedig a bérlő fizeti.

Szóbeli árverés megkezdése előtt szabály-zerűen kiállított és kellően felszerelt írásos zárt ajánlatok is elfogadhatók.

Habár ezen bérlet 1884. évi október 1-je után adatik bérbe, de azért a leendő bérlő tartozik f. évi október 1-jétől kezdve a haszonbért csonkítatlanul megfizetni.

Az árverési és szerződési feltételek a kulai kincst. ispánságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Kula, 1884. évi november hó 13-án

M. kir. kincst. ispánság.

4735. sz.

1884.

Pályázat.

Torzsza községében a község orvosi állomás leköszönés folytán üresedésbe jövé, ennek orvostudor által leendő betöltésére ezennel pályázat hirdetik s választási határidőül **f. évi december hó 2-án** reggeli 8 órája tüzetik ki.

Javadalmazás: készpénzfizetés 500 frt, látogatás 20 kr., recept írás díj 20 kr.

Ennélfogva felhívják a pályázni szándékozók, miszerint az 1871. évi XVIII. t. c. 74. §-a értelmében felszerelt s orvostudori oklevéllel ellátott folyamodványait a választást megelőző napig hozzám benyújtják. Kúlán, 1884. évi november hó 7-én.

Schick Mátyás,
szolgabíró

3-3

271. sz.

bv. 1884.

Árverési hirdetmény.

Az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré tétetik, hogy az újvidéki királyi törvényszéknek 1884. évi 4741. polg. 1884. számú elrendelése a palánkai királyi járásbírósnak 2964. polg. 1884. számú kiküldő végzésével Prosnitz Katalin újvidéki lakos felperes javára Langfelder Izrael plávnai lakos alperes ellen 400 frt tőke és járuléka erejéig fogantatosított kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt 1249 frt 99 krra becsült szarvasmarhák, lovak, kocsik, szobabútor, férfiruha, gabona, ékszerek stbből álló ingóságok Plávnán alperes lakásán **1884. évi november hó 23-án délelőtt 10 órakor** nyilvános árverés útján azonnali készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Palánkán, 1884. évi november hó 3-án.

Haba István,
kir. bir. végrehajtó.

Árverési hirdetmény.

Ó-Becse mezőváros előjárósága részéről a képviselő testületnek f. évi november hó 8-án 153. szám alatt kelt határozata értelmében közhírré tétetik, hogy a bor és pálinka, nemkülönb. ben a sörméresi jognak egy évre leendő bérbeadása **f. évi november hó 30-án** d. e. 10 órakor árverés útján eszközöltetni fog, mely alkalommal írásbeli ajánlatok is elfogadva lesznek. Miről árverezni szándékozók azzal értesítettek, hogy a feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ó-Becsén, 1884. évi nov. hó 10-én.

3-2

Előjáróság.

2797. sz.

1884.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye Katymár községében leköszönés folytán üresedésbe jött aljegyzői állásra **f. évi november hó 26-án** d. e. 8 órájára ezennel pályázat hirdetik.

Felhívják a pályázni szándékozók, hogy ezen kizárólag 400 frt o. ért. készpénzfizetéssel egybekötött állás elnyerhetése céljából, az 1871. évi XVIII. t. c. 74. §-a értelmében letett jegyzői szigorlatot igazoló képesítővel kellőleg felszerelt folyamodványait alulirt előjárósághoz legkésőbb f. évi november hó 25-ig benyújtják, mert a később érkezett folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

Megjegyeztetik végül, miszerint az állam hivatalos nyelvén kívül a német és dalmát nyelv szóbeli bírása okvetlen megkívántatik.

Katymáron, 1884. évi november hó 13-án.

Oláh László,
jegyző.

3-1

Schmidt József,
bíró.

Hirdetmény.

Minden néven nevezendő

FOGFÁJÁS

azonnal megszűnik,
még ha a fogak odvassak és
romlottak is — az

Indiai fogcseppek

használatát által.

Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 35 kr.
Egy nagy üveg ára használati utasítással együtt 70 kr.

Főraktár:
Heindlhofer Róbert
kereskedésében Zomborban.
12-4

Finomított Salon-Petroleum (Kaiseröhl) 1 liter 28 kr.

543. sz.

bv. 1884.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbírósnak 723/1884. számú végzése által Steinfeld Ignác cservenkai lakos javára Pein Száva ó szivaci lakos ellen 90 frt tőke, ennek 1881. évi december hó 28-ik napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 40 frt 54 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 335 frtra becsült 3 ló, 1 kocsis és hambárból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3679/1884. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Ó Szivacson a község házában leendő eszközzésére **1884. évi november hó 27-ik napjának délelőtti 11 órája** határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1884. évi november hó 12-én.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Önkéntes végeladás.

Miután a raktáromon levő árukészlet oly nagy, hogy azt mai napig el nem adhattam, ennél fogva kényszerítve valék **f. évi november hó 1-től kezdve a főutcában Milassevic János ur házában sarokboltját** (a volt gyógytári helyiséget) kibérelni és abban a

végeladást

tovább is folytatni; — ajánlom

fűszer-árúimat rendkívüli olcsó áron,
porcellán-árúimat a bevásárlási áron alól és

fényüzési tárgyakat pedig 50%-al a gyári áron alól.

Számos látogatásért esd

Bayer Mihály,
kereskedő.

8-3

231. sz.

bv. 1884.

Árverési hirdetmény.

Az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré tétetik, hogy a budapesti ker. vált. királyi trvszéknek 1884. évi 37.892./polg. 1884. számú elrendelő és a palánkai kir. járásbírósnak 2562./polg. 1884. számú kiküldő végzésével Hertskó Gábor budapesti lakos felperes javára Proties István tovarisovai lakos alperes ellen 70 frt tőke és járuléka erejéig fogantatosított kielégítési végrehajtás alkalmával felülfoglalt 498 frtra becsült szobabútor, sertvések, gabona, stbből álló ingóságok tovarisován alperes lakásán **1884. évi november hó 24-én d. e. 9 órakor** nyilvános árverés útján azonnali készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Palánkán, 1884. évi november hó 10-én

Haba István,
kir. bir. végrehajtó.

Üzlethelyiség változtatási hirdetmény.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a már számos évek óta a főteán Sztanimirovics Pál ur házában ferállott

vas- és szén-kereskedésemet

f. évi november 1-seje óta, a főteán lévő
ujjonnan felépült házamba

tettem át.

3-3

Amidőn erről milyen tisztelt vevőimet értesitem, nem mulaszthatom el egyuttal irántam tanúsított bizalmukért e helyt köszönetemet kifejezni, egyszersmind kérve azt irányomban jövőre is fentartani sziveskedjenek. Főtörökvésem ezután is mindig az leendő, hogy vevőimet solid és pontos kiszolgálás által kielégítem.

Egyuttal keresek egy **segédet**, ki a magyar, német és szerb nyelvben jártas, továbbá **jó eladó**, ez állás azonnal elfoglalható.

Teljes tisztelettel

Gergurov Dániel.

Hirdetmény.

Községi jegyzői irodába hat hónapra dijnok kerestetik, naponkénti egy forint napidijjal és az irodában lakhatással, megkívántatik folyékony írás és számolás tudása; az állás minden nap elfoglalható. Bővebbet Krusevlyán a jegyzőnél, u. p. Gákova — esetleg e lap kiadójánál.

Krusevlyán, 1884. évi nov. 12-én.

3-2

Svemlein Lőrinc,
jegyző.

Nincs többé fogfájás!

DOM MAGUELONNE főnök a tisztelendő benediktinuskonáI **Soulacban** (Gironde)

FOG-SZERE

használatát által.

Két arany érem, Bruxelles 1883. a legmagasabb kitüntetés. — Főltalálva 1873. Bousard Pierre prio által.
1 palack 1., 2. és 4 frt, por 75 kr. és 1 frt, pasta 1 frt.

Eau de Zenobie erősítő, megtartó és egyedül képes a szín viszállítására ép úgy a hajnál, mint a szakállnál, azt hajlékonyra teszi és növeszti, 1 palack.
Tincture du dr. Richard a haj eredeti színének visszaállítására, rögtön siker. 3 frt 1 palack.
Eau de Phénix I. kitünő szer a haj színének visszanyerésére, 2 vagy 3-szori használatra minden további eljárás nélkül előtte vagy utána.
Eau de Phénix II. ugyanazon eredmény mint az I. sz., siker 2 nap után.
Gouttes du dr. Thompson szákkal-festőszer, könnyű használat és gyors siker.

Lotion végétale Cephaline jótékony a fejmósásra egyszersmind a hajnövesztésre.
Arnicaïne toilette Egyedüli szer mindenféle bőrbetegségek, kiütések, égések stb ellen.
Parfümök nagy választéka az ismert angol és francia illatszereknek.
Poudre fleur de riz de Lahore elismert legjobb rizspor, finom illattal.
Glycerine anglaise kitünő szer a bőrnél fagyások ellen stb.

Főügynökség a nagybani eladására

A. Seguin 3. rue Huguerie Bordeaux.
Raktár Zomborban: Heindlhofer Robert és Weidinger S. és Zs. uraknál.